

РЕШЕНИЕ

№ 134

гр. София, 28.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 13-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Христо Лазаров

Членове: Женя Димитрова
Жана Ив. Маркова

при участието на секретаря Десислава Ик. Давидова
като разгледа докладваното от Женя Димитрова Въззивно търговско дело № 20231001000352 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба вх. №13179/13.02.2023 година от „Хели“ ООД, ЕИК-117036767, със седалище и адрес на управление: гр.Русе, бул.България, 123 срещу решение №49/10.01.2023 година, постановено по т.д.1018 година по описа за 2022 година на Софийски градски съд, ТО, VI-22 състав, с което е отхвърлен предявения от „Хели“ ООД срещу „ИНЕКС АУТО БГ“ ЕООД иск за осъждане за сумата от 112656 лева, представляваща платена цена по развален договор за покупко-продажба на МПС товарен автомобил МАН с рег. №*****, на осн. чл.189, ал.1 ЗЗД.

Твърди се във въззивната жалба, че решението е незаконосъобразно и необосновано. Твърди, че от материалите по прокурорската преписка по безспорен начин се установява, че товарният автомобил е на трети лица, тъй като същият е бил обявен за издирване във връзка с неговата кражба. Моли съдът да отмени решението на първоинстанционния съд и вместо него постанови друго, с което уважи иска и присъди направените по делото разноски.

Въззиваемата страна „ИНЕКС АУТО БГ“ ЕООД не е депозирала писмен отговор.

Съдът по предмета на спора съобрази следното:

В исковата си молба от 06.06.2022 година ищецът „Хели“ ООД излага, че на 29.10.2021 година в гр.София с договор с нотариална заверка на подписите е закупил от ответника „Инекс ауто бг“ ЕООД товарен автомобил марка „МАН“ с рег. № *****, за сумата от 112656 лева с ДДС. Ищецът посочва, че е платил уговорената с договора цена по банков път и е получил автомобила, но при обслужване на камиона във фирмен сервиз на МАН е установено, че в автомобила са открити компютри от друг товарен автомобил. Служители на МВР уведомили ищеца, че закупеният от него камион е обявен за издирване, тъй като е предмет на кражба, поради което ищецът предал доброволно камиона на полицията. При даването на обяснения в полицията, ищецът разбрал, че автомобилът не е собственост на продавача, а на трето лице. Опитите му да се свърже с продавача били неуспешни, поради което изпратил имейл на ответното дружество, с който го уведомил за ситуацията и изразил желанието си да развали договора и получи обратно заплатената цена за автомобила. Моли съда да приеме, че ако това изявление не е достигнало до ответника, да бъде прието, че исковата молба представлява изявление за разваляне на договора. Моли съда да постанови решение, с което осъди ответника да му заплати сумата от 112656 лева, представляваща платената по разваления договор цена, ведно със законната лихва от датата на предявяване на исковата молба до окончателно изплащане на задължението, както и направените по делото съдебно-деловодни разноски.

Ответникът „Инекс ауто БГ“ ЕООД не подава отговор на исковата молба и не взема становище по предявения иск и приетите доказателства в хода на производството.

Съдът, след съвкупна преценка на представените доказателства приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Установява се от представеният по делото за покупко продажба на моторно превозно средство, с нотариална заверка на подписите, че е възникнало валидно облигационно правоотношение, по силата, на което „ИНЕКС АУТО БГ“ ЕООД е прехвърлил на ищеца „Хели“ ООД

собствеността върху товарен автомобил „МАН“, модел ТГМ 18.290 4X2 БЛ, с рег. № *****, рама № WMAN28ZZ8EY309999, двигател № 228556385167865, при уговорена цена от 93880 лева без ДДС.

Видно от представеното платежно нареждане от 29.10.2021 г. е, че сумата е заплатена по сметка на ответника, разкрита в „Общинска банка“ АД, сумата от 112656 лева. Като основание на наредения превод е посочена проформа фактура 198/28.10.2021 г. /която фактура не е представена по делото/, а като още пояснения, свързани с превода е вписано: „МАН, рама WMAN28ZZ8EY309999“.

Представено е писмо с изх. № на ищеца 35/14.12.2021 г., адресирано до ответника, за което липсват доказателства да е връчено на ответника.

От съдържащите се в изисканата пр. пр. № 6856/2022 г. по описа на СРП, преписка 513000-10496/22 г. на СДВР, документи, се установява, че е отказано да се образува предварително производство и е прекратено производството по пр. пр. 6856/22 по описа на СРС, преписка 513000-10496/22 г. Това постановление на СРС е потвърдено с постановление от 01.08.2022 г. на Софийска градска прокуратура, по пр. пр. № 14170/2022 г. Сред съдържащите се в тази преписка документи е и протокол за доброволно предаване от 09.11.2021 г., съставен от служител на РУ-гр. Бяла, видно от който Ц. Н. Ц. /един от управителите на ищцовото дружество, видно от вписаните в Търговския регистър по електронното дело на ищеца обстоятелства/ е предал доброволно на 09.01.2021 г., в гр. Бяла, на полицейския служител товарния автомобил, предмет на договора за покупко-продажба.

От представеното постановление за спиране по ДП 1182/2020 година по описа на 02 РУ-СДВР е видно, че досъдебното производство е образувано и водено за извършено престъпление по чл.346, ал.1 НК за това, че за времето от 17.30 часа на 26.06.2020 година до 08.30 часа на 29.06.2020 година в гр.София от паркинг, находящ се на бул.“Илиенско шосе“, 8 противозаконно са отнети от владението на П. В. Ц. с намерение да бъдат ползвани 2 броя МПС, собственост на „ОТП лизинг“ ЕООД, а именно товарен автомобил марка „Ман ТГМ“ с рег. №***** с рама WMAN18ZZ5LY411695 и товарен автомобил с рег. №***** с рама WMAN18ZZXLY411692. Извършителят не е открит.

Посочено е, че на 01.02.2023 година с постановление е уважена молбата за връщане на МПС с рама WMAN18ZZXLY411692, което е идентично с предаденото от ищеца МПС.

От разпита на свидетеля А. Я. Д., показанията, на които съдът кредитира като обективни, безпристрастни и дадени в резултат на непосредствени впечатления се установява, че същият е работел в ищцовото дружество през октомври 2021 г., когато му е възложено да транспортира товарен автомобил „МАН“ за Австрия. По пътя трябвало да мине през София за извършване на техническа профилактика на камиона и отстраняване на някои неща в оторизиран сервиз на „МАН“. Свидетелят закарал автомобила в този сервиз, като останал да чака навън, докато камионът бил вкаран вътре в сервиза за профилактика. След известно време му казали да плати за диагностиката, но не могат да отстранят нищо. Свидетелят се обадил на собственика на фирмата и му казал, че ремонтът не може да бъде извършен, при което получил указания да се върне в Русе и да не продължава за Австрия. По пътя получил обаждане от управителя на дружеството Ц. Ц., че автомобилът е обявен за национално издирване и да влезе в полицията в първия удобен град и да обяви, че се е явил доброволно. Първият такъв град бил гр. Бяла и свидетелят влязъл в града, обадил се на тел. 112 и изчакал идването на полицейски патрул, който останал с него, но не му било обяснено за какво става въпрос. Било разпоредено, на следващия ден, да отиде заедно с управителя Ц., в полицията да дадат показания. Свидетелят разбрал, че има някакви съмнения за манипулация с автомобила, но нищо не му било казано официално. След това свидетелят транспортирал автомобила до паркинг в гр. Бяла, на който дошло техническо лице от Русе, след което неговата работа приключила и се прибрал.

Гореустановената фактическа обстановка обуславя следните правни изводи:

Предявен е иск с правно основание чл.189, ал.1 ЗЗД за връщане на заплатена продажна цена по договор за покупко-продажба с твърдения за развалянето му поради настъпила евикция.

Разпределението на доказателствената тежест при така предявения иск се определя от въведените в процеса твърдения на страните, които са обуславящи за съществуването или за отричането на претендираните права на

страните. Ищецът следва да въведе като твърдение и докаже факта на плащането на паричната сума, възникването на облигационното правоотношение и прекратяването на облигационната връзка, а ответникът следва да докаже основанието за задържане на полученото.

По делото е безспорно установен факта на предаването на паричната сума, нейния размер, както и валидността на облигационното правоотношение, към момента на предаването на сумата, поради което основният спорен въпрос е прекратена ли е облигационната връзка.

Изявлението за разваляне няма данни да е изпратено и да е достигнало до адресата си, но практиката на ВКС е константна, че исковата молба има за последици достигане на волеизявлението за разваляне на договора.

За да упражни кредиторът успешно потестативното си субективно право на извънсъдебно разваляне на договора, трябва да е налице виновно длъжниково неизпълнение, за което може да бъде ангажирана договорната отговорност на последния. Развалянето без кредиторът с едностранното си волеизявление да даде подходящ срок за изпълнение е възможно в хипотеза на чл.87, ал.2 ЗЗД – когато е настъпила невъзможност за изпълнение, за която длъжникът отговаря, при безполезност на изпълнението за кредитора, настъпила поради забавата на длъжника, или когато е уговорено, че ще се изпълни в точно определено време/ фикс сделките/. За да претендира връщане на даденото на отпаднало основание по чл.55, ал.1, пр.3 ЗЗД – разваляне на договора, поради неизпълнение, в тежест на ищеца е да установи с допустимите от ГПК доказателствени средства, надлежно упражнено право на разваляне. Това означава, че трябва да установи в процеса, при условията на пълно и главно доказване, настъпване на предпоставките на чл.87, ал.2 ЗЗД, пораждащи в негова полза право на разваляне без даване на подходящ срок за изпълнение и в този см. са постановените по реда на чл.290 и сл. ГПК решения на ВКС : № 203/30.01.2012 год., по т.д.№ 116/2011 год. н II т.о. и № 100/03.07.2012 год., по т.д.№ 307/2011 год. н II т.о., възприетото в които разрешение се споделя напълно от настоящия съдебен състав.

Видно от твърденията в исковата молба е, че развалянето е обусловено от настъпването на евикция, т.е. че продадената вещ е принадлежала изцяло на трето лице. Когато при договор за покупко-продажба продавачът не изпълни задължението да прехвърли собственост върху вещта, налице е

неизпълнение и за добросъвестния купувач възниква право да разтрогне договорната връзка по реда и при предпоставките на [чл. 87 ЗЗД](#). Когато вещта принадлежи на трето лице, за да бъде освободен от задължението да върне полученото на продавача, купувачът следва да реализира правата си при предпоставките на [чл. 189 ЗЗД](#), като за наличието им не е необходимо купувачът да е вече отстранен, нито да е бил осъден да върне вещта. Необходимо е правата на третите лица да са доказано противопоставими на купувача, без да е необходимо задължително да бъдат установени по съдебен ред. Купувачът може да претендира отговорност за съдебно отстранение дори ако правата на третите лица все още не са предявени пред съд, или към момента не съществува основателна опасност той да бъде отстранен. Когато тези права не са установени със сила на пресъдено нещо, те следва да бъдат установени по друг безпорен начин от купувача, следва да се направи извод за противопоставимостта им, за да може купувачът да получи от продавача цената и разноските по договора

При съвкупната преценка на представените писмени доказателства по прокурорските преписки, в степента, в която могат да бъдат ценени като доказателства по ГПК се установява, че товарен автомобил „МАН“, модел ТГМ 18.290 4X2 БЛ, с рег. № *****, рама № WMAN28ZZ8EY309999, предмет на договора за покупко-продажба между „Хели“ ООД и „Инекс ауто бг“ ЕООД е приет от разследващите за идентичен с товарен автомобил с рег. №***** с рама WMAN18ZZXLY411692, собственост на „ОТП лизинг“ ЕООД, предмет на престъпление по чл.346, ал.1 НК, като е направено категорично заключение, че VIN-вбит от завода-производител е премахнат механично, метала е полиран и гравирен нов VIN, който към момента на изследване е видим. Установяват се множество оригинални стикери с продуктов номер N18U780, който съответства на издирвания товарен автомобил с номер на рама WMAN18ZZXLY411692.

Предвид установеното с протокол за предаване товарния автомобил, предмет на договора за покупко-продажба между страните е предаден от управителя на ищцовото дружество на органите на СДВР, а с постановление от 01.02.2023 година на водещия разследването по ДП 1182/20 г. по описа на 02 РУ-СДВР, пр.пр.25756/20г. по описа на СРП за престъпление по чл.346, ал.1 НК е предаден на ЗАД „Булстрад Виена иншурънс груп“.

Съгласно [ЗМВР](#) в Република България изземването на вещи с цел последващото им предаване е възложено на полицейските органи. Засвидетелстваните от компетентните органи обстоятелства по идентификацията и регистрацията на МПС, доколкото последната е основана на собствеността им, следва да се приемат за достоверни по отношение установяването права на трето лице, като предпоставка за разваляне на договора от добросъвестен купувач на издирвано и иззето превозно средство. В тази възможност намира израз правната необходимост от възстановяване на фактическото положение отпреди незаконното отнемане, а не разрешаване на спор за собственост. Вещта, предмет на покупко-продажбата, вече е отнета от владението на купувача заради право на собственост на трето лице, от компетентен държавен орган. За реализиране на правата по [чл. 189 ЗЗД](#) е необходимо конкуриращите права на трети лица или да са установени съдебно - със сила на пресъдено нещо, или да са установени по друг безспорен начин. Съществен признак е тяхната противопоставимост на купувача, въпреки легитимиращите собствеността документи, поради което достатъчна за разваляне на договора поради неизпълнение от страна на добросъвестен купувач, с реализиране на правата при евикция. Неизпълнението, преценявано конкретно в тези случаи, дава право на купувача да развали договора и да иска връщане на заплатената цена/[решения № 261 от 9.10.2012 г.](#) по гр. д. № 390/2012 г. на II ГО, [№ 424 от 24.01.2012 г.](#) по гр. д. № 1872/2010 г. на IV ГО, [№ 254 от 6.4.2020 г.](#) по гр. д. № 1403/2019 г. на IV ГО на ВКС/. Това право почива на договорното неизпълнение и в случая интересът за изправната страна да развали договора е съществен, тъй като същият е иззет и в държание на полицейските органи, поради задължение да бъде върнат.

Горното обуславя извода, че купувачът „Хели“ ООД е евинцииран купувач, поради което за него се е породило потестативното право да иска разваляне на договора, което същият е упражнил с подаването на исковата молба. При развалянето на договора поради настъпилата евикция за същият се поражда правото да получи връщането на заплатената продажна цена в размер на 112656 лева, поради което искът следва да бъде уважен.

Поради несъвпадане на правните изводи на двете инстанции решението на първоинстанционният съд следва да бъде отменено и вместо

него постановено друго, с което искът за заплащане на сумата от 112656 лева, представляваща заплатена цена по развален предварителен договор за покупко-продажба на товарен автомобил „МАН“, модел ТГМ 18.290 4Х2 БЛ, с рег. № ***** бъде уважен.

На осн. чл.78, ал.1 ГПК, с оглед изхода на спора „ИНЕКС АУТО БГ“ ЕООД следва да бъде осъден да заплати на „Хели“ ООД, сумата от 11259.36 лева, направени по делото разноски за двете инстанции, представляващи заплатена държавна такса в размер на 4506,24 лева за първа инстанция, сумата от 2253,12 лева заплатена такса за въззивното производство, сумата от 4500 лева, адвокатско възнаграждение.

Воден от горното Софийският апелативен съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение №49/10.01.2023 година, постановено по т.д.1018 година по описа за 2022 година на Софийски градски съд, ТО, VI-22 състав, с което е отхвърлен предявения от „Хели“ ООД срещу „ИНЕКС АУТО БГ“ ЕООД иск за осъждане за сумата от 112656 лева, представляваща платена цена по развален договор за покупко-продажба на МПС товарен автомобил МАН с рег. №*****, на осн. чл.189, ал.1 ЗЗД, като вместо него ПОСТАНОВЯВА

ОСЪЖДА „ИНЕКС АУТО БГ“ ЕООД, ЕИК-175245655, със седалище и адрес на управление: гр.София, ж.к.Надежда 2, ул.Стражица 7, ет.2, офис 11Б да заплати на „Хели“ ООД, ЕИК 117036767, със седалище и адрес на управление: гр.Русе, бул.“България“, 123 сумата от 112656 /сто и дванадесет хиляди шестотин петдесет и шест/ лева, представляваща заплатена цена по развален договор от 29.10.2021 година за покупко-продажба на товарен автомобил „МАН“, модел ТГМ 18.290 4Х2 БЛ, с рег. № *****, както и сумата от 11259.36 лева /единадесет хиляди двеста петдесет и девет лева и тридесет и шест стотинки/, на осн. чл.78, ал.1 ГПК.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд в 1-месечен срок от получаване на съобщението до страните, при условията на чл.280, ал.1 и ал.2 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____